

LECTURE 8 :

Από το προηγούμενο μάθημα, είχαμε υπολογίσει την παρακάτω συνάρτηση μάζας πιθανότητας :

P(x) =	—	1/2	X = 0
	—	1/6	X = 1
	—	2/6	X = 2
	—	0	X

Η πιθανότητα η τυχαία μεταβλητή X να είναι το πολύ 1, είναι :

$$P(X \leq 1) = P(0) + P(1) = 2/3 \quad \text{αφού } \{X \leq 1\} = \{X=0 \text{ ή } X=1\}$$

$$\begin{aligned} \text{Όμοια} : P(X \leq 1,5) &= P(X \leq 1) \\ P(X \leq 0) &= P(0) = 1/2 \end{aligned}$$

$$\text{Αλλά} \quad P(X \leq -1,5) = 0$$

$$\text{Επίσης} \quad P(X \leq 2) = 1 \quad \text{αλλά και} \quad P(X \leq 3) = 1$$

$$\text{Σημαντική παρατήρηση: } P(X \leq 1) = 2/3 \quad \text{αλλά} \quad P(X < 1) = 1/2$$

Γενικά για διακριτές τυχαίες μεταβλητές $P(X \leq x) \neq P(X < x)$

Έχουμε τον παρακάτω ορισμό :

Ορισμός : Έστω X τυχαία μεταβλητή . Η αθροιστική συνάρτηση κατανομής της X , ορίζεται για κάθε αριθμό x από

$$F(x) = P(X \leq x) = \sum_{\psi \leq x} p(\psi)$$

$F(x)$: πιθανότητα ότι η X θα είναι το πολύ x .

Επίσης από παράδειγμα από προηγούμενο μάθημα, ορίζουμε $Y = \#$ μεταγωγίσεων μέχρι να βρω O θετικό.

Y	1	2	3	4
$p(\psi)$.4	.3	.2	.1

Πρώτα υπολογίζουμε την $F\psi(\psi)$ στα σημεία $\{1,2,3,4,\}$

$$F(1) = P(Y \leq 1) = .4$$

$$F(2) = P(Y \leq 2) = .4 + .3 = .7$$

$$F(3) = P(Y \leq 3) = .4 + .3 + .2 = .9$$

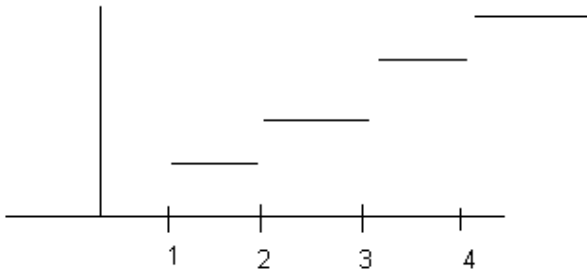
$$F(4) = P(Y \leq 4) = .4 + .3 + .2 + .1 = 1$$

Για κάθε άλλο ψ , η αθροιστική συνάρτηση κατανομής θα είναι ίση με την τιμή της F στην πλησιέστερη τιμή της Y από τα αριστερά του ψ .

$$\text{Άρα } F(2.7) = P(Y \leq 2.7) = F(2) = .7$$

$$F(3.999) = P(Y \leq 3.999) = F(3) = .9$$

$$F(Y) = \begin{cases} 0 & \text{if } y < 1 \\ .4 & \text{if } 1 < y < 2 \\ .7 & \text{if } 2 < y < 3 \\ .9 & \text{if } 3 < y < 4 \\ 1 & \text{if } y > 4 \end{cases}$$

Είδαμε πώς να υπολογίζουμε την αθροιστική συνάρτηση κατανομής από την συνάρτηση μάζας πιθανότητας. Μπορεί να γίνει και το αντίστροφο.

Στο πρώτο παράδειγμα ξανά από το προηγούμενο μάθημα
 $X = \#$ συνιστωσών που δεν λειτουργούν

$$\begin{aligned} P(3) &= P(X = 3) \\ &= [P(0) + P(1) + P(2) + P(3)] - [P(0) + P(1) + P(2)] \\ &= P(X \leq 3) - P(X \leq 2) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Αν θέλουμε } P(2 \leq X \leq 4) &= p(2) + p(3) + p(4) \\ &= \{p(0) + p(1) + \dots + p(4)\} - \{p(0) + p(1)\} \\ &= P(X \leq 4) - P(X \leq 1) \end{aligned}$$

Γενικά, έχω την παρακάτω πρόταση:

Πρόταση: Έστω X τυχαία μεταβλητή διακριτή, και $a, b: a \leq b$
 $P(a \leq X \leq b) = F(b) - F(a-1)$
 Αν $a = b$ $P(X = a) = F(a) - F(a-1)$

Αναμενόμενη Τιμή μίας τυχαίας μεταβλητής X

Η αναμενόμενη τιμή της X δίνεται από :

$$E(X) = \mu = \sum x \cdot p(x) \quad (\text{σταθμητός μέσος όρος των } x)$$

Π.χ. Έστω ότι υπάρχει Πανεπιστήμιο με 15,000 φοιτητές.
 $X = \#$ τάξεων που παίρνει ένας φοιτητής

x	1	2	3	4	5	6	7
$p(x)$.01	.03	.13	.25	.39	.17	.02

Για να βρούμε τον μέσο αριθμό τάξεων ανά φοιτητή:

$$E(X) = (1 \times .01) + (2 \times .03) + \dots + (7 \times .02) = 4,57$$

Π.χ. Έστω X Βερνούλι τυχαία μεταβλητή

$$P(X) = \begin{cases} \rightarrow p & X = 1 \\ \rightarrow 1-p & X = 0 \end{cases}$$

$$E(X) = p$$

Ιδιότητες

$$E(aX + b) = aE(X) + b$$

$$E[aX + b] = \sum (ax + b) \cdot p(x) = aE(x) + b$$

$$\text{Γενικά } E(h(x)) = \sum h(x_i) \cdot p(x_i)$$

Π.χ. Ένα μαγαζί έχει αγοράσει υπολογιστές με 500 Κ/υπολογιστή. Θα τους πουλήσει 1000 Κ/υπολογιστή. Ο κατασκευαστής έχει συμφωνήσει να αγοράσει τα απούλητα μηχανήματα μετά από μία περίοδο με 200 Κ/υπολογιστή.

$X = \# \text{υπολογιστών που πουλιούνται}$
 και ας υποθέσουμε ότι $\rho(0) = .1$, $\rho(1) = .2$, $\rho(2) = .3$, $\rho(3) = .4$

$$\begin{aligned} \text{Άρα κέρδος} &= 1000X + 200(3-X) - 1500 \\ &= 800X - 900 \end{aligned}$$

$$E(Y) = 800EX - 900 = 800 \times 2 - 900 = 700$$

$$\begin{aligned} \text{Άλλοι υπολογιστές: } EX &= 0 \times \rho(0) + 1 \times \rho(1) + 2 \times \rho(2) + 3 \times \rho(3) = \\ &= .2 + .6 + 1.2 = 2 \end{aligned}$$

Διακύμανση μίας τυχαίας μεταβλητής X

Έστω X τυχαία μεταβλητή με $EX = \mu$

Η διακύμανση της X ορίζεται από

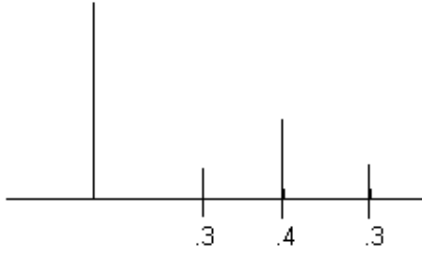
$$\text{Var}X = \sigma = \sum (x - \mu) \cdot \rho(x)$$

Η τυπική απόκλιση είναι $\sigma = \sqrt{\sigma}$

Π.χ. (1) X με συνάρτηση μάζας πιθανότητας:

x	3	4	5
ρ(x)	.3	.4	.3

$$EX = 4$$

$$\sigma = \sum (x-4)p(x) \quad x = 3,4,5$$

$$\Rightarrow = .6 \text{ και } \sigma = \sqrt{.6} = .77$$

(2) X με συνάρτηση μάζας πιθανότητας :

x	1	2	6	8
$p(x)$.4	.1	.3	.2

Πάλι $\mu = 4$ αλλά $\text{Var}(X) = 8.4$, $\sigma = 2.9$

Ιδιότητες (χωρίς απόδειξη):

(1) $\text{Var}X = \mathcal{E}X^2 - (\mathcal{E}X)^2$ όπου $\mathcal{E}X = \sum X \cdot P(X)$

(2) $\text{Var}(aX+b) = a^2 \text{Var}X$

Για το πρόβλημα με το μαγαζί υπολογιστών

$$\text{Var}(Y) = \text{Var}(800X) = 800 \text{Var}X = 640.000$$